

СЕЌАВАЊЕ ЗА БЛАЖЕ КОНЕСКИ (1921-1993)

Разделба

Нам ни е дадено за ден да сакаме
и пак на разделба тажни да бидиме,
и пак си велиме: не заборавај ме! -
а може никогаш да не се видиме.

Пат ќе ни препречат мостој соборени,
пат ќе ни препречат градој изгорени,
пат ќе ни препречи куршумот в чело.
И пак сме можеле тажни да бидиме,
и пак си велиме: не заборавај ме! -
а може никогаш да не се видиме.

■ Пишува: Ружица ГОЧЕВСКА

Декември е месец кога ѝ оддаваме почит на една од најзнаменитите личности во поновата историја на Македонија. Поет, раскажувач, есеист, книжевен историчар, лингвист, преведувач, Блаже Конески е централна фигура во македонското национално самопотврдување. Со своите заложби Конески го обликува-

посебен акцент ќе ставиме на неговата заложба во поезијата, која беше негова духовна храна.

Конески беше литерат со широк распон на можности и интереси. Она што е вредно да се одбележи за неговата поезија е нејзината чувствена и богата едноставност. Да се пишува поезија за Конески значеше и еден чин на

ТВОРЕЦ НА БОГАТ И НЕПОВТОРЛИВ ПОЕТСКИ ВЕЗ

ше и го збогатуваше македонското културно јадро. Предводник на македонската јазична фаланга, овој ерудит, македонски деец, придонесе за оформување и кодифицирање на стандардниот и литературен македонски јазик. Неговата репутација е подеднакво голема и во лингвистиката, и во поезијата, и во научната критика.

Во сеќавање на Конески

верба во македонскиот јазик и македонската култура, но и чин на највозвишена гордост. Тој има малку напишано во споредба со другите врвни европски поети, но затоа сè што има напишано има и непосредна социјална и историска резонанца.

Како писател на македонскиот јазик, Конески ја уживаше привилегијата со тоа што наследи богата фолклор-

на традиција, а ја имаше наследено со еден непосредност, која еден западен писател, одгледан во една сема урбана култура и кој речиси го има изгубено допирот со својата рурална минатост, тешко можеше да ја постигне. Традицијата од која Конески црпише најмногу сила беше онаа од песните за сите можни прилики: свадби, свршувачки, жетви, често пати тажни песни на една сиромашна земја за која нејзините луѓе се врзани преку семејството и социјалните спреги. Преку тие песни Конески научи, но и ги учеше идните генерации, како едновременно да се биде страстен и воздржан, личен и безличен. Тој беше разновиден поет, кој со жарлив немир ги прикажуваше сите страни на животот.

Таква благодарна едноставност е можеби најреткиот квалитет во поезијата, а нашиот Конески ја поседуваше во изобилство.

Поезијата на Блаже Конески е отворена поезија. Таа не ги познава затворените рамки во кои би се оковала песната, книгата, неговото љубопитство. Нејзината отвореност е динамична, таа постојано е во движење.

Конески многу пати беше поет на болката и на самотијата, но во исто време и отворен, охрабрувачки, за сите оние сили кои го рушеа глупавиот восхит од осаменоста, за сите оние сознанија и крепости кои го чинеа животот нов. Со своите најдобри постигнувања тој беше поет трагичар - со нежност кон животот и со веселост на трагичарот.

Растежот на нашата литература, и пошироко, растежот на целата наша култура во нејзината комплексност непосредно се поврзани за името на Блаже Конески и неговиот придонес е од вистинско големо значење за нејзиниот од, од провинциска анонимност и неразвиеност кон граѓанство на светот на современост.